

Теслюк І.
магістрант 1 курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету
Науковий керівник: *к.ю.н., доцент кафедри теорії*
та історії держави і права ТНЕУ
Баран А. В.

ПРАВОВА КУЛЬТУРА - ОСНОВА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТА-ЮРИСТА

Вже декілька років поспіль наша країна проходить випробування реформами. Економічна та соціальна сфера життя українців, це найперше чого торкнулися зміни. Процес становлення демократичності став перспективою інтегруватись у європейську спільноту, яка покладає великі надії на Україну та її внесок у розвиток світового співтовариства. Перед нами стоять нові завдання, які потребують великої роботи над собою задля блага держави та народу.

Виклики сучасності вимагають нових підходів щодо формування особистості у всіх сферах суспільного життя. Особливої уваги потребує вдосконалення системи освіти та виховання студентів юристів, адже ця когорта людей має важелі впливу на майбутнє країни, на становлення української державності та розвитку її у правовому руслі. Україні потрібно якомога більше професійних юристів, адже це її обличчя в особі органів державної влади, це дипломатичне майбутнє у міжнародних відносинах, це те, чого вимагає сучасний світ.

Сьогодні важливо розвивати правову культуру, виховувати студентів-правників на засадах почуття обов'язку бути чесними та відданими своїй роботі, поважати права інших людей, не обмежувати їхні свободи.

Правова культура - це система правових цінностей, що відповідають рівню досягнутого суспільством правового процесу і відбивають у правовій формі стан свободи особи, інші соціальні цінності. Правова культура не є привілеєм юристів або осіб, що розуміються на законодавстві, законотворенні, культуру стосовно яких інколи називають юридичною. Вона глибоко пов'язана із загальною культурою, моральністю, побутом, звичками людей. Від неї також багато в чому залежить ефективність законів, що ухвалюються, та практична діяльність усіх правоохоронних органів [2].

Сутність правової культури проявляється в тих моральних принципах, які юрист сповідує, відповідальне ставлення до виконуваної ним роботи, розуміння того, що в його руках доля людей, і не важливо чи потрібно когось покарати чи навпаки захистити, кожен юрист-професіонал має контролювати свої емоції, завжди добросовісно виконувати свою роботу з повагою до честі людини та неухильно дотримуватись законів. Моральна культура юриста – наслідок досягнення особистої гармонії, що ґрунтується на таких принципах, як моральні чесноти, ненасильство, безкорисливість, об'єктивність, стриманість, толерантність, дія за власним сумлінням і переконанням тощо.

Питання про правову освіту студентів актуальне у зв'язку з необхідністю виховання громадян у дусі активної участі у формуванні правової держави і

законослухняності, забезпечення студентів правовою інформацією щодо чинного законодавства й практики його застосування, профілактики правопорушень, які скоюються на ґрунті правового нігілізму, цинізму та аморальності; формування правової культури європейського типу, яка дасть можливість громадянам інтегруватись у європейський і світовий правовий простір для реалізації своїх приватних та публічних інтересів.

Роль правових знань у формуванні професійної культури майбутнього юриста визначається так, що вони є основою, на якій ґрунтуються правові погляди, уявлення, переконання, визначаються спрямованість та установки поведінки [4, с.113]. Юрист повинен не лише володіти знаннями окремих юридичних норм, а й проявляти широку правознавчу освіченість, розуміти характерні тенденції та закономірності еволюції і збагачення законотворчої практики суспільства.

Поняття права культура є досить складне в розумінні, адже важко уявити в якій формі воно мало б існувати. Наприклад, академік М.І. Панов стверджує, що права культура є основою відтворення в суспільстві правового досвіду, розвитку інтелектуального та духовного потенціалу народу. Вона являє собою систему духовних матеріальних цінностей у сфері функціонування права й охоплює всю сукупність найважливіших ціннісних компонентів правової реальності в її розвитку [3,с.211]. За своїм змістом поняття «права культура» включає в себе: право, правосвідомість, правотворчість, правовідносини та правозастосування.

Хоча правосвідомість і права культура формуються на протязі всього життя індивіда і найбільш відповідальним та актуальним нам видається процес правової соціалізації неповнолітніх, цілеспрямоване праве виховання є дуже важливим і для студентів під час їх навчання в вищих навчальних закладах.

Вирішальним моментом у правовому вихованні молоді є висока права культура вихователів і відповідний право-психологічний клімат у сім'ї студента. Особлива роль у формуванні правової правосвідомості належить сім'ї. Без раннього привчання дитини до суспільно правильної поведінки, будь-які зусилля стають марними. Благополучнішими у цьому аспекті є ті, хто виховується в сім'ях, в яких шануються громадянські цінності, що значною мірою детермінуються високим рівнем розвитку національної свідомості та самосвідомості родини. Внаслідок цього важливого значення набуває також робота з батьками, інформування їх стосовно актуальних суспільних нормативів і правил, законів, що стосуються нагальних особистих проблем. У той же час, і педагогічний колектив має сам відображувати зразок правової поведінки [5].

Як бачимо, юрист професія дуже багатогранна. Кожна людина яка її обирає має бути готова до того, що прийдеться працювати з різними людьми у різних сферах суспільного життя, тому юрист має бути не тільки знавцем права та законів, але і ще добрим психологом, економістом, вчителем. Для цього необхідно аби система освіти подбала про належне формування основ професіоналізму майбутніх правників. Необхідно при організації виховних заходів дотримуватися їх актуальності, вчасного ознайомлення з новими юридичними документами, уникати формалізму, примітивізму. Вдосконалення правового виховання студентів вимагає розуміння вихователями цієї роботи, систематичного підвищення ними рівня своєї педагогічної майстерності, використання сучасних наукових досягнень, поширення й упровадження передового педагогічного досвіду. Це стане

запорукою розвитку свідомого громадянського суспільства та правової держави загалом.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Кириченко І.Г. Освіта МВС: закономірності формування та перспективи розвитку/ І.Кириченко //Іменем закону. – 2002. – №15 (5299).–12 квіт.
2. Сливка С.С. Професійна культура юриста (теоретико-методологічний аспект) /С.С.Сливка. – Львів: Світ, 2000. – 336 с.
3. Мануйлов Є.М. Правова культура юриста як основа його професіоналізму / Є. М. Мануйлов // Вісник Національної юридичної академії України імені Ярослава Мудрого. Сер. : Філософія, філософія права, політологія, соціологія. - 2013. - № 3. - С. 211–213.
4. Чупринський Б. О. Правова культура як основний складник професійної культури юриста / Б.О Чупринський// Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.– 2013.– №27. – С.110-114.
5. Яценюк Т.С. Психологічні основи формування правової культури студентів [Електронний ресурс] / Т.С. Яценюк. - Режим доступу: <http://intkonf.org/yatsenyuk-ts-psihologichni-osnovi-formuvannya-pravovoyi-kulturistudentiv/>

Фігун Н.І.

*студентка IV курсу юридичного факультету
Тернопільського національного
економічного університету*

Науковий керівник: *к. ю. н., доцент кафедри
теорії та історії держави і права*

Подковенко Т.О.

ПРОБЛЕМИ ВИЩОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

В Україні система освіти зазнає постійних змін, це, зокрема, стосується і вищої юридичної освіти. Низка економічних, політичних та правових реформ, що здійснюються в Україні у зв'язку з необхідністю формування демократичної правової держави, зумовлюють перебудову юридичної освіти.

Про необхідність здійснення якісних змін у вищій юридичній освіті свідчить створення проекту Концепції вдосконалення правничої (юридичної) освіти для фахової підготовки правника відповідно до європейських стандартів вищої освіти та правничої професії (далі – Концепція вдосконалення правничої освіти). Тому метою даної роботи є критичний аналіз юридичної освіти в Україні, виявлення проблем у ній та можливості їх вирішення.

Проблемам реформування юридичної освіти присвячені праці М. Аракеяна, Т. Варфоломеєвої, В. Гошовського, В. Журавського, С. Ківалова, В. Ковальського,